

“KIND MOGEN ZIJN...”

Pedagogisch Beleidsplan en Werkplan
Dagopvang en peuterklassen van Kinderopvang Wonderboom
Stichting Vrije Kinderopvang Eindhoven
Onderdeel van SPILcentrum Mimosaplein

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. Voorwoord.....	4
2. Achtergrond en ontstaanswijze.....	5
3. Visie op het werken met kinderen in de Vrije Kinderopvang.....	6
3.1 Relatie kind - leid(st)er.....	6
3.2 Inrichting van de ruimte:.....	7
3.3 Speelgoed en materialen:.....	7
3.4 Eten:.....	8
4. Pedagogische uitgangspunten: het kind van 0- 7 jaar.....	9
4.1 Omhulling.....	9
4.2 Nabootsing.....	9
4.3 Rust, ritme en herhaling.....	10
4.4 Respect, eerbied en dankbaarheid.....	10
4.5 Het ontwikkelen van de zintuigen.....	10
5. Zorg, veiligheid en gezondheid.....	13
5.1 Scholing en deskundigheidsbevordering:.....	13
5.2 Zorg.....	13
5.3 Veiligheids- en gezondheidsbeleid.....	13
5.4 Grensoverschrijdend gedrag.....	14
5.5 Zienwijze veiligheid en gezondheid.....	17
6. Interne organisatie.....	18
7. Kinderopvang Wonderboom: dagelijkse gang van zaken.....	20
7.1 Babygroep (dagopvang).....	23
7.2 Dreumesgroep (dagopvang).....	24
7.3 Peutergroep en peuterklas.....	26
BIJLAGEN	30
Bijlage 1: 4-ogen principe:.....	31
Bijlage 2: dagritme Babygroep.....	31
Bijlage 3: Het wennen op de baby- dreumesgroep van de Wonderboom.....	33
Bijlage 4: Dagritme dreumesgroep.....	35
Bijlage 5: Peuterdagopvang.....	37
Bijlage 6: Dagritme peuterklas.....	39
Bijlage 7: Scholing en deskundigheidsbevordering 2018.....	40
Bijlage 8: Werving en selectie.....	42

*kinderen
horen aan
het licht*

*en dat zit nog goed in
hun handen en voeten*

*en hun buik
en hun hoofd*

*ze gaan er dagelijks mee om
zolang er niemand tussen komt*

*die er met een boos
oog
niet in gelooft.*

(Hans Andreus)

1. Voorwoord

'Thuiskomen op school'

Onder de stichting 'Vrije Kinderopvang Eindhoven' valt:

- **Dagopvang**
 - **Babygroep**
 - **Dreumesgroep**
 - **Peuterdagopvanggroep**
 - **Peuterklassen**
- **BSO**

De stichting 'Vrije Kinderopvang Eindhoven' is een pedagogische instelling voor kinderopvang waarin gewerkt wordt vanuit het antroposofisch mensbeeld en is voor elk kind toegankelijk, ongeacht geloof of levensovertuiging van ouders of verzorgers.

De instelling stelt zich tot doel om kinderen, naast de gezinssituatie, een beschermde huiselijke omgeving te bieden waar zij kunnen spelen en zich ontwikkelen, en waarin de opvoeding wordt ondersteund en met de ouders wordt gedeeld. De instelling wil een omgeving creëren die tegemoetkomt aan de behoefte van kinderen om zelf ervaringen op te doen; een omgeving waarin ook de volwassen begeleiders elkaar stimuleren in het opdoen van eigen ervaringen.

Waarom een pedagogisch beleidsplan? Het werken met kinderen is niet vrijblijvend. Het vraagt visie, kwaliteit en professionaliteit. Door middel van dit plan kunnen wij over onze visie, kwaliteit en professionaliteit in gesprek komen met collega's, ouders en instanties. Het is daarmee geen vastliggend plan maar een middel om de werkwijze te toetsen, evalueren en zo nodig bij te stellen.

Dit pedagogische beleidsplan is geschreven met in ons achterhoofd de pedagogische basisdoelen van opvoeding van kinderen in gezin en kinderopvang van professor J.M.A. Walraven. Wij bieden de kinderen een gevoel van emotionele veiligheid, geven ze de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke en sociale competentie en bieden ze de kans de waarden en normen van onze samenleving eigen te maken. In dit pedagogisch beleidsplan worden deze termen niet altijd letterlijk gebruikt omdat wij uitgaan van de vrijeschool pedagogiek waarin een andere terminologie wordt gebruikt.

Het hele pedagogische beleidsplan is voor de goede lezer echter doordrenkt van deze begrippen. Op sommige plaatsen in het pedagogisch beleidsplan is hier en daar vetgedrukt de termen van de pedagogische basisdoelen aangegeven die op dat stuk van het pedagogisch beleidsplan van toepassing zijn. Dit zijn slechts voorbeelden.

In dit pedagogische beleidsplan is ervoor gekozen de pedagogische uitgangspunten zoveel mogelijk als een geheel te behandelen en niet als losstaande punten. Hiervoor zijn verschillende argumenten. We werken onder dezelfde stichting, we delen dezelfde ruimtes en de leid(st)ers werken zowel in de BSO, de kinderopvang als in de peuterklassen. Hiertoe zijn wij, naast het bewustzijn van de verschillen tussen de twee afdelingen van de stichting juist ook op zoek gegaan naar de overeenkomsten, de raakvlakken en daarmee het gemeenschappelijk draagvlak.

Bovendien wordt er in de antroposofie uitgegaan van een cyclus van zeven jaar. Deze indeling in de opvoeding van het kind overschrijdt de leeftijdsgrens van de peuterklas. De pedagogische uitgangspunten voor het kind van 0 tot 7 jaar gelden ook voor de kleuters tot aan de lagere schoolleeftijd en dus voor de jongste kinderen in de BSO en de kinderopvang.

Naast de algemene pedagogische uitgangspunten is er ook een apart gedeelte voor de peuterklas, kinderopvang en de BSO. Omdat de verlengde dagopvang een verlengstuk is van de peuterklas is het pedagogisch beleidsplan hetzelfde als dat van de peuterklas.

2. Achtergrond en ontstaanswijze

De grondslag van de antroposofie is ontwikkeld door de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1862 - 1925), die in 1923 zijn medewerking heeft gegeven aan de oprichting van de eerste vrijeschool¹ in Nederland te Den Haag. Antroposofie is te omschrijven als: het je bewust willen worden wat 'mens-zijn' is. Het woord is ontleend aan twee Griekse woorden: antropos (mens) en sofia (wijsheid, kennis). Het mensbeeld in de antroposofie noemen we personalistisch. Vanuit die visie wordt de mens mede bepaald door een factor die niet uitsluitend valt te herleiden uit erfelijkheid en/of milieu. De mens heeft een voorgeschiedenis.

Waar komt een talent vandaan en waar een beperking? In de antroposofie wordt verondersteld dat de individualiteit niet pas ontstaat met de geboorte, maar dat er iets is als een voor-geboortelijke wereld. Deze aanname heeft praktische consequenties: iedere verschijningswijze van een kind dient gerespecteerd te worden als een uiting van zijn 'komaf', ook als die niet overeenstemt met het verwachtingspatroon van leraar of opvoeder, of als die verschijningswijze 'lastig' is.

De houding van de opvoeder is dan ook doortrokken met de vraag "wie ben jij en wat wil jij en wat kan ik voor je doen om je daarbij te helpen?" Het heeft tot gevolg dat het opvoedingsproces erop gericht is het individuele tot zijn recht te laten komen; als het ware om antwoord te geven op de vraag die het kind ten diepste aan zijn opvoeders stelt. De opgroeiende mens moet ruimte worden geboden om aan de eigen ontwikkeling vorm en inhoud te kunnen geven, waarbij de opvoeder een voorwaardenscheppende rol heeft.

¹ Het woord vrijeschool werd gekozen om aan te geven dat de lesstof in de eerste plaats in dienst moet staan van de ontwikkeling van het kind tot een vrij individu, en niet moet worden voorgeschreven vanuit belangen van de heersende orde, zoals de staat of het bedrijfsleven.

3. Visie op het werken met kinderen in de Vrije Kinderopvang

Op basis van het voorgaande kan de visie op het werken met kinderen als volgt worden omschreven: Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die zijn eigen unieke levensweg zal gaan en op die manier iets zinvols zal bijdragen aan de wereld. Elk kind moet gestimuleerd worden om datgene te ontwikkelen wat diep verborgen aanwezig is. Wij trachten dit te bereiken door de kinderen aan te spreken als denkende, voelende en willende wezens. Denken, voelen en willen ontwikkelen zich in samenhang met elkaar maar met verschillende accenten in verschillende levensfasen.

Door bewust de zintuiglijke omgeving van het kind vorm te geven, door het te omringen met mooie, goede en waarachtige dingen kan het kind een basisvertrouwen ontwikkelen dat de grondslag vormt voor een positieve levenshouding.

Plezier in het leven maakt het gemakkelijker open te staan voor anderen en geeft de kracht en de inventiviteit om creatief om te gaan met problemen. In het samenzijn met andere kinderen leert het kind zich sociaal en emotioneel te ontwikkelen. De leid(st)er wil een goede band met elk kind opbouwen, zodat het zich veilig en vertrouwd voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Zorg voor andere kinderen, zelfredzaamheid en zelfstandigheid worden gestimuleerd. Het vrije spel is daarbij voor het kind onontbeerlijk. Daarin worden belevenissen van thuis en onderweg verwerkt. Vaak is het spel de eerste sociale oefening waarin het andere kinderen ontmoet. Spelen is doen en leren. Spelen is leven en scheppen, bewegen en sociaal contact maken. **(Sociale competentie)**

In het spel maakt het kind ook een duidelijke ontwikkeling door. Van spelend omgaan en nabootsen wat het in de wereld van de volwassenen heeft gezien komt het uiteindelijk tot fantasiespel. De scheppende fantasie die het kind hierbij ontwikkeld geeft het de kracht om boven alles wat aanwezig is uit te stijgen en zich door eigen toedoen te verbinden met wat nog bezig is te worden. Fantasie spel wijst dan ook naar de toekomst.

3.1 Relatie kind - leid(st)er

“Ik sta stil, gelaten en zonder wensen, als een pasgeboren kind, een mens zonder thuis”

Wie de individualiteit van een kind als leidraad wil nemen voor zijn pedagogisch handelen, kiest voor een boeiende en spannende weg. Het betekent immers dat je niet terug kunt vallen op routine, op recepten en voorschriften maar dat je vanuit liefdevolle interesse ieder individueel kind probeert te begrijpen. Daarmee wordt opvoeden tot iets existentieels: het gaat immers niet meer om een functioneel contact met een kind met jouw rol als opvoeder, maar om de directe ontmoeting van mens tot mens, om het aangaan van de verbinding vanuit jouw eigen individualiteit en bestaansgrond met die van het kind. Om je te kunnen openen voor de diepere intenties en kwaliteiten van een ander is het noodzakelijk dat je je eigen meningen, voorkeuren en talenten terughoudt, en dat je contact met het kind niet wordt gekleurd door verwachtingen, oordelen en projecties.

De kinderen ontmoeten je eigenheid in de manier waarop je hen ontvangt, hen aanraakt. In de manier waarop je zingt, beweegt en in elke detail waarmee je de dag vormgeeft.

Een goede kind-leid(st)er relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft hechtingsfiguren in zijn/haar leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. De gehechtheidrelatie is de gevoelsmatige relatie die groeit tussen de opvoeder en het kind.

Hierbij ervaren de kinderen een gevoel **van emotionele veiligheid en geborgenheid**. In iedere groep zijn altijd twee vaste leid(st)ers aanwezig.

Voor de peuterklas zijn dat ten hoogste zestienkinderen per stamgroep.

Vanuit de gehechtheidrelatie met de leid(st)ers ervaart het kind de veilige basis die nodig is om op eigen houtje dingen te durven ondernemen. Als het kind zich niet zo prettig voelt kan het terugvallen op deze persoon. De leid(st)ers zijn zich bewust van de gehechtheidrelatie en gaan hier zorgvuldig mee om.

De leid(st)ers proberen door middel van hun eigen gedrag het kind te laten merken dat:

(overdracht waarden en normen)

- zijn aanwezigheid op prijs gesteld wordt;
- elkaars eigenheid gerespecteerd wordt;
- er vertrouwen is in elkaar;
- er vriendelijk met elkaar wordt omgegaan;
- er rekening gehouden wordt met elkaar;
- geprobeerd wordt elkaar te begrijpen.

3.2 Inrichting van de ruimte:

De ruimtes van de kinderopvang lijken op een huiskamer. Kleur en sfeer zorgen voor een gevoel van geborgenheid, zodat het kind zich thuis kan voelen. Er zijn verschillende hoeken ingericht zodat een kind zich ook alleen even terug kan trekken. Er is een plekje om te koken, een plekje om een boek te lezen en een tafel om aan te knutselen. Ook is er een hoek waar heerlijke schapenvachten liggen die je uitnodigen om er eens helemaal in weg te kruipen.

Door verschillende hoeken aan te bieden waar een bepaalde activiteit plaatsvindt, bijvoorbeeld een kookhoek, een hoek om te knutselen en te bouwen etc. wordt de kinderen rust en structuur geboden.

3.3 Speelgoed en materialen:

Kwaliteit, duurzaamheid en echtheid zijn belangrijke uitgangspunten in de keuze van materialen en speelgoed. Door kinderen dergelijke materialen aan te bieden kan het eerbied en respect ontwikkelen voor het materiaal en de omgeving waarin het verkeert.

In alle groepen worden zoveel mogelijk natuurlijke materialen aangeboden. Natuurlijke materialen zijn 'eerlijke' materialen. Katoen en wol stralen van zichzelf warmte uit en hout draagt het wezen van de boom waar het van gemaakt is nog met zich mee. Voor deze warmte en uitstraling staat het kind open, het beleeft daar iets aan. Ook houten speelgoed is warm. Houten blokken hebben van zichzelf een zwaarte die in verhouding staan tot hun grootte. Aan een houten boomstam valt heel wat te sjouwen. Daarmee maakt het materiaal waar wat het belooft, het is eerlijk. Het speelgoed dat in de peuterklas wordt aangeboden is niet helemaal "af." Het kind moet en kan er met zijn fantasie nog iets aan toevoegen.

Poppengezichtjes hebben nauwelijks uitdrukking, zodat ze in het spel van het kind kunnen lachen, huilen en slapen. De poppen zijn gevuld met schapenwol zodat de pop van zichzelf warm en zwaar is. Houten kisten en planken zijn schitterende bouwmaterialen waar alles mee gebouwd kan worden van auto's tot vliegtuigen en huizen. Ook zijn er houten blokken in organische onregelmatige vormen, en is er houten constructiemateriaal. Lappen van katoen en flanel lenen zich voor het bouwen van hutten, en met behulp van wasknijpers en touwen kunnen er de mooiste verkleedkleden van gemaakt worden.

Dit alles stimuleert de fantasie van het kind, zodat het zijn creativiteit kan ontwikkelen en het ruimte krijgt voor zijn beeldend vermogen en zijn scheppende kracht.

3.4 Eten:

Bij een bewuste omgang met de spullen waarmee we de kinderen omringen hoort ook bewustzijn voor wat de kinderen eten en drinken. Gestreefd wordt naar voedsel zonder chemische toevoegingen of conserveermiddelen, zoveel mogelijk zonder suiker en dat biologisch of biologisch-dynamisch is. Aan het eten zelf wordt veel aandacht geschonken. De tafel wordt met zorg gedekt en er wordt een spreuk gezegd aan het begin en het eind van de maaltijd. Natuurlijk wordt er rekening gehouden met eventuele allergieën. [Zie eetprotocol Pickler](#)

4. Pedagogische uitgangspunten: het kind van 0- 7 jaar

Het kind volgt op de eerste plaats zijn eigen ontwikkelingsweg in zijn eigen tempo. Opvoedkunde vanuit antroposofisch perspectief is herkenbaar aan een aantal aspecten die van belang worden geacht voor de ontwikkeling van het jonge kind. Het gaat om:

- Omhulling
- Nabootsing
- Rust, ritme en herhaling
- Respect, eerbied en dankbaarheid
- Het ontwikkelen van de (onderste vier) zintuigen

4.1 Omhulling

In de kinderopvang is warmte en omhulling een belangrijk uitgangspunt. Wij willen de kinderen niet zozeer bezighouden als wel ze geborgenheid bieden. De omhulling blijkt zowel uit de inrichting van de klassen en het gebruik van de materialen maar natuurlijk vooral uit de grondhouding van de leid(st)ers. In een sfeer van warmte en geborgenheid kan een kind zich veilig voelen. Het kan daarin gedijen, tot ontplooiing komen en het ontleent daaraan zekerheid en zelfvertrouwen. (**persoonlijke competenties**) Deze innerlijke zekerheid en dit vertrouwen in zichzelf en de medemens vormen een belangrijk fundament voor een gezond sociaal leven.

Warmte en omhulling(veiligheid) kan op verschillende niveaus beleefd worden: fysiek, psychisch en geestelijk. Psychische warmte kan ervaren worden bij knuffelen, koesteren plezier hebben en de dagelijkse omgang met elkaar. Ook kan het kind warmte ervaren doordat het ruimte krijgt voor zijn gevoelens ook voor de zogenaamde negatieve (woede, teleurstelling, onvrede, verdriet jaloezie en onmacht.)

Geestelijke warmte kan gaan stromen wanneer er oprechte interesse en aandacht is voor de ander, dus tussen de kinderen onder elkaar en als het ons lukt het kind in zijn eigenheid te zien.

4.2 Nabootsing

Voor kinderen is nabootsing een essentieel vermogen, aangezien dit hun mogelijk maakt om allerlei basale vaardigheden te leren.

In de eerste zeven levensjaren staat het kleine kind open voor de wereld en laat deze in het volste vertrouwen binnenstromen. Het treedt haar met een actieve belangstelling tegemoet. Het kind is gevoelig voor stemmingen van buiten en ontvankelijk voor de intenties en de innerlijke houding van waaruit de opvoeders handelen. Vanuit de inleving in een ander mens beweegt het kind als het ware mee met de bewegingen die van de ander uitgaan; het neemt impulsen over. Nabootsen is als het ware bewogen worden. Wanneer een kind een gebaar of een intonatie van een ouder of verzorger nabootst, komt dit omdat het kind volledig leeft in het gebaar van de betreffende persoon en er één mee is. De beweging wordt innerlijk overgenomen en van binnenuit ontstaat dan het uiterlijke gebaar van het kind, voor zover de beheersing over het lichaam dit toelaat. Het nabootsen door het jonge kind is niet een passief kopiëren, maar een activiteit waarbij het gehele organisme van het kind actief betrokken is. Juist doordat het kind bij het nabootsing van de volwassen wereld zijn eigen impulsen toevoegt komt het tot spel.

Je zou kunnen zeggen dat de nabootsing een eigen schepping is van het kind, datgene wat het uit eigen kracht voltrekt, creëert en teweegbrengt. Dit eigen scheppingsproces wordt op gang gebracht doordat het kind zich volledig vereenzelvigd met zijn omgeving. Nabootsen is in deze zin niet een klakkeloos volgzzaam imiteren, maar een actief opnieuw scheppen. De wil van het kind wordt daarmee gevormd, geleid en

opgevoed. De rol van de opvoeder is dus niet om dingen aan te leren of opdrachten te geven, maar om er vanuit totale persoonlijkheid te zijn, het kind voor te leven, dingen met aandacht te doen zodat het kind vanuit enthousiasme mee wil doen. Rudolf Steiner heeft ons erop gewezen dat naarmate een kind in de eerste zeven jaren meer de gelegenheid heeft gehad om na te bootsen, het in de volwassenheid beter in staat zal zijn om van binnenuit in beweging te komen, en daardoor tot vrije authentieke handelingen te komen.

4.3 Rust, ritme en herhaling

Rust, ritme, en herhaling dragen bij aan de ontwikkeling van een gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen. Een klein kind gedijt goed in een sfeer van **rust**. Dat betekent niet dat het helemaal stil moet zijn, dat er geen activiteit zou moeten zijn of dat alles heel langzaam gedaan zou moeten worden. Het gaat er om dat het kind de gelegenheid krijgt om in het tijdloze te zijn, om ongestoord in het nu te zijn, zonder opgeschrikt, afgeleid, of opgejut te worden. Het is daarom van belang dat er momenten zijn waarop een kind ongestoord kan spelen. Zo kan het de wereld om zich heen verkennen, ontdekkingen doen, vaardigheden oefenen, indrukken opdoen en verwerken. In deze ongestoorde, dromerige sfeer van rust kan de ontdekkingsdrang, nieuwsgierigheid en verwondering van het kind zich uitleven.

Voor de dagelijks terugkerende handelingen en de daarbij behorende overgangen, kan het kind veel steun, houvast en herkenning ontlene aan een vaste volgorde, een vaste dagindeling en vaste gewoontes en rituelen. **Ritme** is voor een klein kind een steun om thuis te raken in zijn lichaam, om de levensprocessen goed op gang te helpen, om een evenwichtige energiehuishouding op te bouwen en om veerkracht te ontwikkelen. Een dag is bij voorkeur ritmisch opgebouwd en kent momenten van (in)spanning en ontspanning. Door **herhaling** van de handelingen ontstaat herkenning bij het kind en dat geeft houvast. Het biedt emotionele veiligheid. Als het kind dagelijks op regelmaat kan rekenen, ontwikkelt het vertrouwen. Ook ontstaan door de herhaling de goede gewoontes die alleen in de kinderjaren verworven kunnen worden.

4.4 Respect, eerbied en dankbaarheid

Door volwassenen respectvol met de omringende wereld om te zien gaan leert het kind zijn eerbied krachten te ontwikkelen. Het 'in de eigen waarde laten' van mensen, dieren, planten en dingen kan hierdoor dagelijks geoefend worden. Er doen zich steeds weer gelegenheden voor waarnaar met verwondering, eerbied en aandacht gekeken kan worden. De volwassene, die op deze wijze in het leven staat, kan zich dankbaar voelen voor dat wat het leven te bieden heeft. Dit gevoel wordt door het kind ervaren. Er ontstaat een innerlijk gevoel voor dankbaarheid.

4.5 Het ontwikkelen van de zintuigen

Door middel van de zintuigen komen we in contact met onszelf en met de buitenwereld. Het kleine kind is nog een en al zintuig, alle indrukken komen ongefilterd binnen. Het heeft nog niet geleerd de verschillende zintuiglijke indrukken naar 'waarde' te schatten en de niet waardevolle te negeren. Alles wordt opgenomen. We proberen die onbevangenheid te behouden en te behoeden door te waken over de kwaliteit van de zintuiglijke indrukken. Inrichting en kleurgebruik in de ruimte, voeding, keuze van materialen en de hoeveelheid speelgoed zijn daarop afgestemd.

Een volwassen mens heeft meerdere zintuigen tot zijn beschikking. In de Rudolf Steiner pedagogie wordt bij het jonge kind bijzondere aandacht gegeven aan de *tastzin*, de *levenszin*, de *bewegingszin* en de

evenwichtszin. Door deze zintuigen ervaren kinderen een fundamentele relatie tussen hun lichaam en hun omgeving. De lichaam gebonden zintuigindrukken leggen de basis voor psychische en geestelijke vermogens op latere leeftijd. Zo vormt bijvoorbeeld het vinden van evenwicht in lichamelijke zin het referentiekader om ook innerlijk evenwicht te kunnen beleven.

Met de **tastzin** ontdekt het kind zijn omgeving en zijn lichaam. Via aanraken, betasten en grijpen komt het kind tot 'begrijpen'. Het ervaart een bepaalde weerstand waardoor het kind zichzelf en zijn omgeving ervaart, en de grens daartussen. Een goede ontwikkeling van de tastzin geeft op latere leeftijd vertrouwen in de wereld, een belangrijk fundament voor het verdere leven. Bij de lichamelijke verzorging, wordt met dit zintuig rekening gehouden. We vinden het belangrijke om lekker om de verzorging met aandacht, warmte en zorgvuldigheid. Fijn met het kind op schoot zitten, schootspelletjes doen het aan raken, knuffelen en met het kind te stoeien.

Ook spelmaterialen worden bewust gekozen. Ze zijn van hoge kwaliteit en natuurlijk van aard zoals hout, emailen, wol, katoen, linnen, zijde en fluweel. Er is water en zand om mee te spelen, en zijn er eikels, kastanjes en schelpen.

Ook zijn er in de kinderopvang schapenvachten en konijnenvelletjes.

Met de **levenszin** ervaart een kind of het zich goed voelt of niet, of het honger of dorst heeft, of het moe of uitgerust is, of het zich ziek of behaaglijk voelt. Het vermogen om harmonie en disharmonie binnen het lichaam waar te nemen, vormt de basis om ook 'gezonde' of 'zieke' situaties in het sociale leven te kunnen onderscheiden. Belangrijk voor de ontwikkeling van de levenszin is een goede lichamelijke verzorging, gezonde voeding, een regelmatig (slaap)ritme in de dag en alles wat er toe bijdraagt dat het kind zich behaaglijk voelt.

In de peuterklas wordt gezorgd voor een gezonde afwisseling tussen in - en uitademing waarmee bedoeld wordt dat er een afwisseling is tussen dynamiek en rustmomenten; tussen momenten van ontvangen in de vorm van een verhaaltje een liedje of een maaltijd en tussen je uit kunnen leven in het vrije spel.

De **bewegingszin** stelt ons in staat om van binnenuit onze eigen bewegingen waar te nemen door de spanningsverschillen in onze spieren. Het kind ervaart hoe het zich in de ruimte beweegt, dat het loopt, kruipt, springt etc. Voor de ontwikkeling van de bewegingszin zijn zowel de grove als de fijne motoriek van belang, afgewisseld met momenten van rust. Ook ritmische bewegingen bij liedjes of kringspelen werken bevorderend. Door een goed ontwikkelde bewegingszin kan een kind meebewegen met de ander en gevoel ontwikkelen voor non-verbale communicatie. Ontwikkelt de bewegingszin zich goed dan kan een gevoel van vrijheid ontstaan en - op latere leeftijd - het vermogen om innerlijk 'bewogen' te raken en innerlijk mee te voelen met anderen.

Het kind beweegt van nature veel en graag. In de groep wordt dan ook veel bewogen en gespeeld en ook in onze peutertuin is de mogelijkheid volop aanwezig voor de kinderen om te rennen te springen te bewegen te klimmen en te klauteren.

In de baby- en dreumesgroep zijn materialen aanwezig voor de ontwikkeling van de grove motoriek, de evenwichtszin en de zelfstandige bewegingsontwikkeling. Bijvoorbeeld klimrek, kruiptunnel, en kruiptunnel. In het geleide spel in het kringetje halverwege de ochtend wordt er door de kinderen en de leid(st)er gesprongen, geklapt, gestampt en gedanst. De kinderen bewegen dan mee met de bewegingen van de leid(st)er vanuit de nabootsing.

Als het kind de zwaartekracht leert overwinnen wordt de **evenwichtszin** ontwikkeld. Het leert zich op te richten en te lopen. Vervolgens ontwikkelt het zijn vermogen tot ruimtelijke oriëntatie. De drie fundamentele ruimterichtingen boven, onder, links, rechts, achter en voor worden geoefend en veroverd. Bijvoorbeeld door te klimmen, springen, balanceren op een balk, hinkelen, torens van blokken te bouwen en bouwwerken te maken van kisten en planken. Een goed evenwicht in lichamelijke zin geeft een rustpunt van waaruit je alles kunt overzien en legt de basis voor innerlijk evenwicht, innerlijke rust en voor gevoel van evenwicht in overdrachtelijke zin. In de groepsruimtes zijn dan ook veel kisten en planken aanwezig om de

kinderen de kans te geven met hun evenwicht te spelen. Hier wordt door de kinderen veel en enthousiast gebruik van gemaakt.

5. Zorg, veiligheid en gezondheid

5.1 Scholing en deskundigheidsbevordering:

In het opleidingsplan staat beschreven hoe de kennisverbreding van de pedagogisch medewerkers wordt ingezet en wordt vormgegeven. Onze doelstelling zijn:

- Alle medewerksters van de dagopvang zijn aantoonbaar geschoold op taalniveau 3F.
- De leid(st)ers van de peuters zijn VVE geschoold.
- Er is altijd iemand in het gebouw aanwezig is met het diploma kinder-EHBO
- Er is altijd iemand in het gebouw aanwezig is met het BHV certificaat.
- Alle PM-ers worden geschoold in de antroposofie. Bij interne vergaderingen zal aandacht worden besteed aan de antroposofische achtergronden.
- De PM-ers die met baby's werken zijn geschoold op het gebied van de visie van Emmi Pikler.
- Er zal aandacht worden besteed aan de natuur BSO in de vorm van interne of externe cursussen. Dit onderwerp zal terugkomen in de maandelijkse WBS.
- In 2023 zijn alle Pm-ers die met kinderen van 0-1 jaar werken geschoold zijn in het werken met baby's.

5.2 Zorg

Mentorschap:

Aan alle kinderen van de dagopvang en de BSO wordt een vaste mentor toegewezen. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor de ouders. In de BSO is zij/hij ook het aanspreekpunt voor het kind. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst. Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de ontwikkeling en de opvang van het kind.

De mentor voert de oudergesprekken en houdt de ontwikkeling van het betreffende kind bij. De mentor draagt zorg voor de overdracht van de ene naar de andere groep en als dat aan de orde is naar de basisschool en de BSO. (zie: Mentor zijn. Wat houdt dat in?)

Structureel overzicht ontwikkeling van kinderen

De ontwikkeling van de kinderen wordt bijgehouden in het volgsysteem. Het digitale volgsysteem is een doorlopend volgsysteem van kinderen van 0-7 jaar. Als het kind 4 jaar is wordt het volgsysteem na bespreking met de ouders overgedragen aan de basisschool

Ondersteuning beroepskrachten bij hun taak van signaleren en doorverwijzen.

Voor de kinderopvang is een IB-er aangewezen. Deze heeft overleg met het zorgteam van school. Verder hebben wij een zorgcoördinator een schoolmaatschappelijk werkster en een schoolarts die wij kunnen raadplegen of ouders naar kunnen verwijzen. (zie zorgplan)

5.3 Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Het 4-ogen principe:

In ons kinderdagverblijf is vertrouwen een van de belangrijkste pijlers. De ouder die zijn kind naar de opvang brengt doet dit uit vertrouwen. Ook collega's moeten op elkaar kunnen vertrouwen. Alleen zo kunnen we als leid(st)ers samen met de ouders de kinderen een veilige en omhullende omgeving aanbieden waarin het kind de ruimte, en het vertrouwen krijgt om zich te ontwikkelen. Niet voor niets is onze missie: "groeien in

vertrouwen". Opgroeien kun je alleen in een sfeer van vertrouwen. Vertrouwen in je ouders en de volwassenen om je heen. Deze moeten vertrouwd, voorspelbaar en consistent zijn. Daarmee groeit het vertrouwen van het kind in de wereld om zich heen en daardoor ook in zichzelf.

Dat opbouwen van het vertrouwen, die zekerheid, de omhulling de rust en de veiligheid die wij aan de ons toevertrouwde kinderen willen bieden, proberen wij ieder moment dat ze bij ons zijn waar te maken. Wij doen dat door de omgeving en de inrichting, omhullend en warm te maken door rust, ritme, en veiligheid aan te bieden in de dagelijkse routine. Wij doen dit door samen met de ouders te overleggen en over hun kinderen te praten. Omdat wij samen voor hun kind zorgen. Wij doen dit vooral door onze grondhouding naar de kinderen toe. Vanuit onze pedagogische principes respecteren wij de behoeftes van het kind en respecteren de eigenheid van alle aan ons toevertrouwde kinderen. Het respecteren van de fysieke en emotionele grenzen van de kinderen is voor ons heilig. Het overschrijden van grenzen op seksueel gebied en fysiek en verbaal geweld is voor ons onacceptabel.

Veiligheid en vertrouwen is ook een kwestie van openheid, transparantie en zichtbaarheid. Daar willen wij met het 4-ogen principe naar op zoek gaan. Naar dat wat in het licht mag staan. (zie Bijlage1 :4-ogen principe: praktische uitwerking)

5.4 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag Pm-er

Grensoverschrijdend gedrag PM-ers

Aanvulling protocol grensoverschrijdend gedrag 8-9-2020

Alcohol en drugsgebruik

1. Het gebruik van alcohol en drugs is niet toegestaan tijdens het uitvoeren van het werken met kinderen en tijdens de openingstijden van de kinderopvang.
2. Overmatig alcohol- en drugs gebruik buiten werktijd dat invloed heeft op de werkzaamheden onder werktijd zijn niet toegestaan, als het gebruik tot gevolg heeft dat werknemer zijn/haar werkzaamheden niet naar behoren kan vervullen.
3. Het in het bezit hebben van hard of softdrugs is op de kinderopvang ten alle tijden verboden.
4. Voor het in bezit hebben van en /of het gebruiken van harddrugs geldt op kinderopvang Wonderboom een zero tolerance beleid. Wanneer dit wordt vastgesteld (of er een sterk vermoeden is) volgt ontslag op staande voet.
5. Aanwezige medewerkers hebben een meldplicht als er een vermoeden bestaat van alcohol en/of drugsmisbruik. Melding kan plaatsvinden bij de manager of het bestuur.
6. Wanneer vast is gesteld (of een sterk vermoeden bestaat) dat er sprake is van alcohol en/ of drugsgebruik dan is de manager genoodzaakt sancties te nemen.
7. In eerste instantie zal de betrokken persoon geen werkzaamheden mogen uitoefenen en wordt op non-actief gesteld. Afhankelijk van de ernst van de situatie kunnen de vervolgstappen zijn
 - Een gesprek
 - Een waarschuwing
 - Een berisping
 - Schorsing/ontslag

5.4.1 volwassene - kind

1. **Weet wat grensoverschrijdend gedrag is**

Grenzen liggen voor iedereen ergens anders. Wat door de een als agressief bestempeld wordt, valt voor de ander best mee. Het is lastig om het begrip grensoverschrijdend gedrag precies af te bakenen, maar gedrag dat voor een kind onprettig en ongewenst is, is sowieso grensoverschrijdend. De beleving van het gedrag, wat het kind erbij voelt, is dus altijd heel belangrijk. Weet dat grensoverschrijdend gedrag psychisch, lichamelijk en seksueel zijn. Het kan gaan om pesten, uitschelden, slaan of schoppen, seksuele toenaderingen en seksuele intimidatie.

2. **Als je een 'niet-pluis'-gevoel hebt, wees dan alert en neem het serieus**

Niet altijd is grensoverschrijdend gedrag heel duidelijk zichtbaar. Als je een 'niet-pluis'-gevoel hebt, kun je daaraan niet meteen conclusies verbinden, maar je moet het wel serieus nemen. Reageert een kind gespannen op je collega of heerst er een gespannen sfeer rondom je collega? Wees alert op andere signalen en handel volgens het protocol van je organisatie. Robert M. tekende bijvoorbeeld bloemetjes op de buik van kinderen. Achteraf bleek dat meerdere collega's dat wel eens hadden gezien en er een vreemd gevoel bij hadden. Maar ze deden er niets mee.

3. **Bespreek kleine overschrijdingen direct**

Omdat grensoverschrijdend vaak heel subtiel kan zijn, is het goed om het meteen te bespreken, zodat het geen grotere vormen kan aannemen. Kleine overschrijdingen zijn onder meer: de arm om een kind slaan, foute grapjes maken of een kind gekke namen geven. Het is belangrijk dat je je collega op een respectvolle manier aanspreekt, concreet benoemt wat je hebt gezien en aangeeft wat je vervolgens gaat doen. Bijvoorbeeld als je je collega hebt horen schreeuwen tegen Mees, dan kun je zeggen: 'Ik schrok ervan hoe jij tegen Mees schreeuwde. En Mees ook, zag ik. Ik vind dat onze leidinggevende dat moet weten. Ga jij dat zelf vertellen? Ik wil best met je mee. Anders doe ik het zelf.'

4. **Praat structureel met kinderen over veiligheid**

Om een veilige omgeving voor kinderen te creëren, is het belangrijk dat ze zich bewust zijn van hun eigen gevoel van veiligheid. Regelmatig open met de kinderen praten over gevoelens van (on)veiligheid binnen de instelling is een voorwaarde. Stel vragen als: wat betekenen veiligheid en onveiligheid voor hen? In welke situatie voelen ze zich veilig? En welke niet? Wat doen ze als ze zich onveilig voelen?

5. **Wees alert op ander gedrag van kinderen**

Gedrag dat over de grenzen van kinderen gaat, heeft grote gevolgen. Hun basisvertrouwen raakt geschonden. Een omgeving waar zij dachten veilig te zijn, blijkt toch niet zo vanzelfsprekend veilig. Kinderen kunnen hier op verschillende manieren mee omgaan. Ze gedragen zich plotseling anders, trekken zich terug of reageren angstig. Als het kind er zelf over vertelt, laat hem dan rustig zijn verhaal doen en probeer het gesprek niet te sturen of naar de waarheid te zoeken.

6. **Weet hoe je moet reageren op bezorgde ouders**

Bij bezorgde ouders kunnen de emoties erg hoog oplopen. Neem de zorgen van de ouders altijd serieus, hoor het verhaal aan en laat weten welke stappen jij gaat zetten om de veiligheid van het kind te garanderen. Maar probeer de waarheid niet te achterhalen, dat is niet jouw taak. Je kunt wel verduidelijkende vragen stellen zodat je het verhaal goed kunt overbrengen aan je leidinggevende.

7. Ken het stappenplan van je eigen organisatie

Als jij vermoedt of signaleert dat een collega grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het belangrijk dat je weet wat daarover in jouw organisatie is afgesproken. Naast een Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zou elke organisatie een protocol grensoverschrijdend gedrag/ongewenste omgangsvormen moeten hebben.

8. Stel gedragsregels op en leef ze na

In een organisatie heeft de directie de verantwoordelijkheid om voor een veilig klimaat te zorgen. Het opstellen van gedragsregels kan voor duidelijkheid zorgen. Weet wel dat een gedragscode pas echt werkt als de hele organisatie, inclusief de ouderraad/cliëntenraad, de code onderschrijft en naleeft. Gedragsregels krijgen pas betekenis als iedereen zich eraan houdt, dus geef als pm'er het goede voorbeeld.

5.4.2 Kinderen onderling en naar de leiding toe

Dwars en opstandig gedrag: Vaak ruzie hebben (met volwassenen), Weigeren om zich te voegen naar regels van volwassenen of de groep, Opstandig zijn, Anderen met opzet irriteren, anderen de schuld geven.

Prikkelbaar en driftig gedrag door emotie: regulatieproblemen, prikkelbaar zijn, boos en gepikeerd zijn, driftig zijn, woede-uitbarstingen hebben.

Anti-sociaalgedrag: Vechten, liegen, spijbelen, gedrag vertonen dat leidt tot een schorsing van school of club, niet gevoelig zijn voor straf.

Druk en impulsief gedrag: rusteloos zijn, moeite hebben om rustig te spelen, bezigheden van anderen verstoren, zich opdringen, prikkelgevoelig zijn, eerst doen, dan pas denken

5.4.3 Kinderen onder elkaar

Slaan, schoppen, schelden, pesten, buitensluiten, afpakken, intimideren, gooien met spullen, stelen, expres kapot maken, regels overtreden, uitdagen, brutaal, liegen, agressief, conflicten opzoeken, grenzen opzoeken, uitdagen

Bij grensoverschrijdend gedrag bij kinderen naar elkaar worden de ouders, het kind zelf(BSO), de mentor van het kind en de ib-er betrokken. Er wordt altijd een gesprek aangegaan met deze personen en we gaan op zoek naar de mogelijke oorzaken waarom het dit gedrag vertoont. Samen met de mentor wordt gekeken naar oplossingen en een plan gemaakt om ervoor te zorgen dat het kind en ook de andere kinderen op de groep het weer fijn krijgen. Indien nodig kan de zorg in overleg met de ouders spel breed worden getrokken

5.5 Zienswijze veiligheid en gezondheid

Wij vinden dat kinderen hun grenzen alleen kunnen beleven als zij deze ook in het zintuiglijke mogen waarnemen. Een omgeving creëren waarin alle risico's op vallen en zich bezeeren worden voorkomen is ons inziens een zeer ongezonde en kind onvriendelijke situatie.

Wij zijn ervan overtuigd dat kinderen ook fysiek hun grenzen moeten tegen komen willen ze niet op groeien tot grenzeloze mensen.

Volgens onze zienswijze moeten zij zich fysiek en motorisch kunnen ontwikkelen, hun ruimte leren ontdekken en zo hun grenzen kunnen voelen. Een kind wat zich fysiek heeft kunnen ontwikkelen zit goed in zijn lijf en is motorisch vaardig. Dat geeft veiligheid.

Niemand van ons is groot geworden en heeft leren lopen zonder vallen en opstaan. Kinderen zijn jong en flexibel, staan door hun geringe grootte een stuk dichterbij de grond: de gevolgen van een val, struikelpartij of botsing zijn bijna nooit ernstig.

Een gezond kind moet leren uitkijken en moet fysiek zo vaardig zijn (of worden) dat het niet over een boomwortel struikelt. Als een kind dat wel doet leert het de volgende keer voorzichter te zijn.

Wij vinden dat een kind dat zich fysiek niet heeft kunnen en mogen ontwikkelen meer risico loopt op valpartijen en ernstige verwondingen omdat het niet heeft leren omgaan met zijn eigen lichaam en met de situatie.

Wij denken dat kinderen uiteindelijk veiliger zijn als ze leren luisteren, dat ze weten wat de regels zijn en zich leren hieraan te houden. Dat biedt veiligheid.

Wij vinden dat er een onderscheid gemaakt zou moeten worden tussen "grote veiligheid" die beschermt tegen brand en dood, "middelveiligheid" die beschermt tegen ongelukken als benen breken en ten slotte de "kleine veiligheid" die beschermt tegen bulten en schrammen. Grote en middelgrote veiligheid vinden we noodzakelijk maar kleine veiligheid vinden we onwenselijk.

Het kind leert via fouten, niet via dingen die vlekkeloos gaan. In een beschermde omgeving waar alles goed verloopt, leert een kind bijna niets. Het kan zijn hersens op "uit" zetten.

Onveiligheid is nodig om een veilige wereld te creëren. Als we de omgeving te veilig maken is dat onveilig voor kinderen. Ze leren hun veiligheidssysteem niet te ontwikkelen. Ze blijven afhankelijk en bang. Juist het overwinnen van "kleine onveiligheid" geeft een gevoel van zelfverzekerdheid. Spelen en ontwikkelen houdt ruimte in, de wereld ontdekken, de mogelijkheden uitproberen, grenzen verkennen, leren met vallen en opstaan.

In de **huisregels** van de verschillende groepen worden de grote en kleine risico's omschreven.

De inventarisatie van de risico's veiligheid en gezondheid wordt in een cyclisch proces besproken in de WBS met de medewerkers. De PM-ers worden actief betrokken bij het plan van aanpak. De periodieke evaluatie wordt gekoppeld aan werkbespreking. Hier wordt het plan actueel gehouden.

6. Interne organisatie

Bestuurlijke organisatie

De stichting Vrije Kinderopvang Eindhoven is opgericht in 1996 onder de naam St. Vrije peuterspeelzaal. In 2004 is de naam veranderd in St. Vrije kinderopvang.

- De stichting Vrije Kinderopvang werkt nauw samen met de vrije basisschool in het spilcentrum de Regenboog.
- De statuten van de stichting, de exploitatievergunning van de gemeente en de gebruikersvergunning van de GGD en de brandweer zijn aanwezig op de administratie
- Het bestuur van de stichting Vrije Kinderopvang is hetzelfde als dat van de basisschool de Regenboog met dien verstande dat een bestuurslid expliciet de portefeuille kinderopvang beheert.
- De dagelijkse leiding berust bij de directeur van de kinderopvang. De groepsleiding berust bij de groepsleid(st)ers van de peuterspeelzaal en de groepsleid(st)ers van de BSO. De stagiaires worden begeleid door de groepsleid(st)er.

Oudercommissie

Vanaf 01-01-2005 is er vanuit de wet kinderopvang de verplichting tot het instellen van een ouderraad. Vrije Kinderopvang Eindhoven heeft momenteel 3 oudercommissieleden.

Personeelsbeleid Stichting Vrije Kinderopvang Eindhoven

Algemeen

De eindverantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid ligt bij de manager van de stichting. Deze functionaris is ervoor verantwoordelijk dat het personeelsbeleid in de praktijk tot uitvoering komt. De taken betreffen onder meer de ziekteverzuimbegeleiding, het voeren van functioneringsgesprekken, coaching en begeleiding, de procedure werving en selectie en dergelijke.

Overlegmomenten voor praktische en inhoudelijke zaken zijn:

- Werkbesprekingen, pedagogische overleggen, kind besprekingen
- Overleg met het bestuur in de bestuursvergadering.
- Doel-, voortgang- en functioneringsgesprekken

Stagiaires

Stagiaires die de opleiding MBO-SPW volgen kunnen - in principe - stage lopen bij de instelling. Over de aanwezigheid van stagiaires en vrijwilligers worden afspraken gemaakt die naar de ouders gecommuniceerd worden. In het geval van een stage worden tevens afspraken gemaakt voor overleg tussen stage begeleider, stagiaire en docent van de stagiaire.

De Stichting Vrije Kinderopvang is een erkend leerbedrijf. Het komt voor dat richtlijnen en regels in strijd zijn met andere regels of met de pedagogische uitgangspunten die wij hanteren. In zo'n geval zullen wij met de betreffende instanties in overleg treden om zo de best mogelijke oplossing te vinden.

Achterwacht

In principe staat er nooit iemand alleen in het Spilcentrum. Er is dus altijd een tweede persoon aanwezig. Bij uitstapjes bij de BSO is de achterwacht geregeld. De achterwacht is op het spilcentrum en telefonisch te bereiken.

Gebruik buitenruimtes

De buitenruimtes van de dagopvang en de BSO worden gedeeld met de basisschool de Regenboog. We onderscheiden drie stukken tuin: Voortuin: aan de Mimosalaan/de Midden tuin: tussen dagopvang + basisschool en de Tref/Tuin bij het Mimosaplein.

Buitenspeeltijden:

Basisschool:11.45-13.00	Voor tuin+ midden tuin +tuin Mimosaplein
Peuterklas: 11.00-11.45	Voor tuin+ midden tuin
Peutergroep:11.00-11.45 Na 15.00	Voor tuin + midden tuin
Baby + dreumesgroep: 9.00-11.00 Na 14.00	Voor tuin
BSO: VSO voor 8.30	midden tuin
BSO: na 14.30 en hele dag bij de vakantie-en studiedagen	Voor tuin/midden tuin/tuin Mimosaplein

Beroepskracht-kind ratio

De beroepskracht-kind ratio wordt gehanteerd volgens de rekentool van de rijksoverheid.

Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met vaste leid(st)ers op vaste dagen en/of groepen.

Ook de bij eventuele vervanging bij ziekte of vakantiedagen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vaste krachten. Hierdoor ervaren de kinderen een grote mate van emotionele veiligheid.

Afwijkende uren BKR; 3 uursregeling + pauzes

De pauzes worden zoveel mogelijk opgevangen met stagiaires of met extra collega's. Hierdoor staan er vaak de hele dag twee personen op de groep, ook tijdens de pauzes.

Van de BKR regeling wordt niet meer dan 3 uur per dag afgeweken namelijk tussen 7.30-8.15. Tussen 17.45 en 18.30 en 1,5 in de middagpauze.

De pauzetijden zijn per groep vastgesteld en staan bij de verschillende groepen aangegeven.

Openingstijden Dagopvang

7.30-18.30 maandag tot en met vrijdag

Geopend: 51 weken per jaar. Gesloten op : Nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, 2^e pinksterdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag(om de 5 jaar), Hemelvaart, Kerstmis en de week tussen kerst en Nieuwjaar.

Openingstijden peuterklas

Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdagmorgen van 8.45- 11.45.(zie verdere info peuterklas)

Geopend 40 weken per jaar.

Automatische incasso

Bij inschrijving van een kind bij kinderopvang Wonderboom wordt aan de ouders/verzorgers een formulier voorgelegd waarbij toestemming voor automatische incasso wordt gevraagd.

Extra dagdelen

Extra dagdelen kunnen worden aangevraagd via de administratie. Hier wordt gekeken of er plaats is op de groep op de aangevraagde tijd (leid(st)er-kind ratio, maximale groepsgrootte)

Als er plaats is kan het kind een extra dagdeel komen. Gezien de kleinschaligheid van kinderopvang Wonderboom is de opvang ook dan heel vertrouwd.

Toeslagen

De kosten van de kinderopvang kunnen geheel of gedeeltelijk worden teruggekregen via de belastingdienst. (zie; www.belastingdienst.nl/toeslagen)

Voor de kosten van de peuterklas wordt door de gemeente een vergoeding naar rato gegeven voor éénverdieners. Verdere informatie hierover via de administratie.

7 Kinderopvang Wonderboom: dagelijkse gang van zaken

Contact met de ouders:

Om tot een goede afstemming in de omgang met het kind te komen, is het contact met de ouders van groot belang. Tijdens het brengen en halen bestaat altijd de mogelijkheid van informatie uitwisseling. Informatie over het kind tot 1 jaar wordt dagelijks in een persoonlijk schriftje bijgehouden. Voor kinderen van 1-2 jaar en 3 maanden is dat wekelijks en bij speciale gebeurtenissen.

Informatie vanuit de organisatie verschijnt in de info brief via Max Class. Op het prikbord naast de groepen is recente info te vinden. Verder staat de meest actuele info op de website. (www.kinderopvangwonderboom.nl)

Ouders worden actief bij de kinderopvang betrokken. Wij hechten veel waarde aan goede contacten met alle ouders en verzorgers om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

Intakegesprek

In dit gesprek ontvangen ouders/verzorgers informatie over de gang van zaken in de instelling. Eventuele vragen worden beantwoord, een rondleiding gegeven en afspraken gemaakt over de gewenningsperiode. Naast een inhoudelijk gedeelte, waarin we proberen samen met de ouders tot beeldvorming van het kind te komen, wordt er tijdens dit gesprek ook een lijst met gegevens ingevuld. (calamiteitenformulier en de machtiging tot automatische incasso) Ook over de wen dagen worden afspraken gemaakt. De ouder krijgt een flyer mee met een verkorte uitgave van het pedagogisch beleidsplan. Het complete pedagogische beleidsplan ligt ter inzage in de groep en wordt op de website geplaatst.

Wennen

Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol. Om de gewenning zo rustig mogelijk te laten verlopen, maken wij met u een afspraak wanneer u samen met u kind kan komen wennen. Goed wennen is goud waard. De wenprocedure wordt met de leidsters afgestemd.

- Wennen in de babygroep: In 7-8 keer worden in samenwerking met de ouders verschillende fases in het wenproces doorlopen met als doel vertrouwd te worden met de nieuwe omgeving en een begin te maken met het opbouwen van een positieve relatie met de pedagogische medewerker en de andere kinderen. (zie : bijlage 3)
- De overgang van de babygroep naar de dreumesgroep vindt plaats met ongeveer 14 maanden. Er wordt door de leid(st)ers gekeken naar de ontwikkeling van het kind en de groepssamenstelling. Samen met de ouders wordt overlegd wat het beste moment is. Een leid(st)er van de babygroep gaat samen met het wen-kindje een kijkje nemen in de nieuwe groep. Dit gebeurt 1 á 2 weken en wordt opgebouwd van een uurtje tot een halve of een hele dag.
- De overgang van dreumes- naar de peutergroep vindt plaats na het tweede jaar. Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van het kindje en met de ouders overlegd wat het beste moment is. Een leid(st)er van de babygroep gaat samen met het wen-kindje een kijkje nemen in de nieuwe groep. Dit gebeurt 1 á 2 weken en wordt opgebouwd van een uurtje tot een halve of een hele dag. Ook halen de peuterleid(st)ers het wen-kindje bij gelegenheid op tijdens het buiten spelen
- Peuterklas De gewenningsperiode duurt dan ook een aantal weken en wordt stapsgewijs opgebouwd. De eerste stap is een gezamenlijk bezoek zijn aan de groep waar het kind naar toe zal gaan. (De eerste ochtend duurt dit ongeveer een uur) Hierna kan de tijd dat het kind alleen in de groep is langzaam verlengd worden zodat het rustig kan wennen aan de nieuwe omgeving en indrukken. Over het wennen en de bereikbaarheid van de ouders gedurende deze periode wordt in onderling overleg afspraken gemaakt.

Ouder gesprekken

Ten minste één keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor gesprek. Dit is een persoonlijk gesprek met de mentor van het kind over de ontwikkeling en welbehagen van uw kind.

Ziektebeleid

Wij hanteren de richtlijnen van de GGD. Wanneer een kind gedurende de dag een temperatuur koorts krijgt (38 of hoger) wordt u op de hoogte gesteld. Is uw kind erg ziek of is er besmettingsgevaar voor de groep dan wordt u gevraagd uw kindje op te halen.

Structureel volgen van de kinderen

Wij willen met alle kinderen in de kinderopvang ontwikkelingsgericht werken. Ieder kind is uniek en volgt zijn eigen ontwikkelingsweg. Door het kind met aandacht, liefde en warmte te volgen kunnen wij het kind de ruimte en de mogelijkheid bieden een stap te zetten in de ontwikkeling.

De ontwikkeling van de kinderen wordt bij ons vastgelegd in een doorlopend volgsysteem van 0-7 jaar. Hierdoor is de overdracht van dagopvang naar basisschool gegarandeerd. De mentor van het kind vult het volgsysteem in en bespreekt de ontwikkeling van het kind en het volgsysteem met de ouders. Verder is er op de groepen sprake van een doorlopende warme overdracht door korte gesprekjes bij de haal- en brengmomenten en door het invullen van de schriftjes van de kinderen (van 0-2 jaar)

Overdracht basisschool en BSO

Ook met de overgang naar de kleuterafdeling van de basisschool wordt zorgvuldig omgegaan. Hierover kan – indien gewenst - overleg plaatsvinden met de ouders, waarbij de leid(st)er een adviserende en ondersteunende rol kan hebben. Het kind volgsysteem wordt als het kind naar de kleuterklas gaat overgedragen aan de betreffende kleuterleerkracht en wordt opgeslagen in het archief.

7.1 Babygroep (dagopvang)

- **Leeftijd:** 0 tot +/-14 maanden
- **Openingstijden:** 7.30-18.30 maandag tot en met vrijdag
- **Brengtijden:** 7:30-8:45 uur en na 13:00 uur
- **Ophaaltijd:** voor 13:00 uur en tussen 17:00-18:30 uur
- **Pauzetijd babygroep:** 13.15-14.45
- **Maximale groepsgrootte: 9 kinderen**
- **Geopend:** 51 weken per jaar. **Gesloten op :** Nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, 2^e pinksterdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag (om de 5 jaar), Hemelvaart, Kerstmis en de week tussen kerst en Nieuwjaar.

Pedagogiek:

De Weense kinderarts **Emmi Pikler** (1902 -1984) ontwikkelde een pedagogiek waarin de autonomie van het kind voorop staat. Daarin is bewegingsvrijheid belangrijk, zodat het kind in zijn eigen tempo de wereld én zichzelf kan leren kennen. Die autonomie kan het kind alleen hebben als het zich geborgen voelt: veilig in een liefdevolle omgeving. Dan kunnen kinderen zich vrij ontwikkelen.

Zekerheid geven: Emmi Pikler stelde het duidelijk: 'Alleen als het kind de innerlijke zekerheid heeft dat het zich geliefd voelt, pas dan heeft het interesse en energie om zichzelf en zijn omgeving te onderzoeken'. Het is dus zaak om kinderen die zekerheid te geven. Dat kan volgens Pikler door een zorgvuldige en met aandacht gegeven fysieke verzorging, omdat het kind zo 'aan den lijve' de geborgenheid ervaart. Aanraking en praten, spelen hier een belangrijke rol. De aanraking, omdat tactvolle en zachte bewegingen -naast geruststelling- aandacht en belangstelling oproepen. En praten, omdat je door het benoemen van de handelingen die je gaat doen, je het kind de gelegenheid geeft mee te gaan in de komende beweging. Ook als het kind (baby) de letterlijke inhoud van de woorden nog niet kan begrijpen; het stemgeluid geeft dan de intentie weer, dat het kind veiligheid geeft. En bovendien werk je met praten natuurlijk ook aan de taalontwikkeling.

Eigen spel: Als die basis aanwezig is, kan de volgende stap gezet worden door speelgoed en speelmogelijkheden aan te bieden. Ook hierin staat de keuze van het kind zelf voorop. De speelruimte is aangepast aan de veiligheidsbehoefte van het kind en het met zorg uitgekozen materiaal dat aangeboden wordt, varieert in vorm, kleur, grootte en symbolische waarde. De volwassenen zijn bij het kleine kind steeds aanwezig, maar laten het kind zonder aanmoediging of richting geven, zijn eigen spel spelen. De aanwezigheid van de volwassenen wordt gevoeld en door af en toe geluiden, oogcontact of woordjes uit te wisselen blijft de basisveiligheid voor het kind aanwezig.

Geen prikkels: De pedagogiek van Emmi Pikler neemt zodoende een eigen positie in de kinderopvang in, dat over het algemeen sterk op het aanbieden van prikkels is gericht. Vrije Kinderopvang Wonderboom kiest voor rust en aandacht, vanuit de overtuiging dat het kleine kind zich zo het meest veilig voelt en zich zodoende in zijn eigen tempo kan ontwikkelen.

De kinderen nemen zelf mee: Slaapzakje, eventueel fruithapje, borstvoeding/ flesvoeding, knuffel en/of speentje, reservekleding, potjes eten, eventueel speciale voeding i.v.m. allergieën. Broodmaaltijden, fruit, en luiers worden door de kinderopvang verzorgd.

Vaste gezichten en emotionele veiligheid

Vanaf 1-1-2018 werkt er op de babygroep minimaal één vast gezicht op de groep. Elke baby krijgt twee vaste gezichten per week toegewezen. De vaste gezichten worden bepaald per kind en niet per groep. Er kunnen meer pedagogische medewerkers op de betreffende groep werken naast de "vaste" gezichten.

Om de hechting met de leid(st)er en de emotionele veiligheid in de groep op te kunnen bouwen is het wenselijk dat kinderen minimaal twee keer per week komen.

Verlaten van de stamgroep.

Op sommige (gedeelte) van de dag verlaten de kinderen de stamgroep en worden de baby- en dreumesgroep samengevoegd. Dit gebeurt meestal tussen 12.00-15.00 's middags. Samenvoegen gebeurt altijd met toestemming van de ouders (middels een formulier: "verlaten stamgroep)

Samenvoegen groepen 2020-2023

Op woensdagen en vrijdagen worden de baby- en dreumesgroepen samengevoegd in een verticale groep. Dit kan ook voorkomen tijdens de vakantieperiode.

7.2 Dreumesgroep (dagopvang)

- **Leeftijd:** +/-14 maanden tot 2,3 jaar
- **Maximale groepsomvang:** 12 kinderen
- Openingstijden: 7.30-18.30 maandag tot en met vrijdag
- Brengtijden: 7:30-8:45 uur en na 13:00 uur
- Ophaaltijd: voor 13:00 uur en tussen 17:00-18:30 uur
- Geopend: 51 weken per jaar. Gesloten op : Nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, 2^e pinksterdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag (om de 5 jaar), Hemelvaart, Kerstmis en de week tussen kerst en Nieuwjaar.
- Pauzetijd ma-do dreumesgroep: 13.15-14.45 di: 12:15-13:00

Pedagogiek

De dreumesgroep is de groep waar kindjes instromen na de babygroep. Zoveel mogelijk proberen we hier kinderen in te laten stromen die (bezig zijn met) staan, lopen en leren praten. Het kindje op deze leeftijd leert praten, en lopen, klimmen en klauteren. Hierdoor ziet de wereld van de dreumes er ineens heel anders uit.

De dreumes is volop bezig aan te komen in zijn eigen lijf en de wereld te ontdekken.

De activiteiten die in de dreumesgroep zijn hier dan ook op gebaseerd. Kindjes mogen helpen met huishoudelijke karweitjes en kleine klusjes. De dreumes is een en al nabootsing! De dreumes is bezig met het ontdekken van gewoontes. Wat doen we hier en hoe doen we het hier.

De kindjes krijgen in het vrije spel volop de gelegenheid de wereld en zichzelf te ontdekken.

*Dagprogramma dreumesgroep (zie bijlage 3)

De kinderen nemen zelf mee: Slaapzakje, eventueel fruithapje, borstvoeding/ flesvoeding, knuffel en/of speentje, reservekleding, potjes eten, eventueel speciale voeding i.v.m. allergieën. Broodmaaltijden, fruit, en luiers worden door de kinderopvang verzorgd.

Verlaten van de stamgroep.

Op sommige (gedeelte) van de dag verlaten de kinderen de stamgroep en worden de baby- en dreumesgroep samengevoegd. Dit gebeurt meestal tussen 12.00-15.00 's middags. Samenvoegen gebeurt altijd met toestemming van de ouders.

Ouderavonden

Eén keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd waarbij het volgende aan de orde kan komen: de gang van zaken in de groep, uitdieping van een thema met betrekking tot de opvoeding, inhoudelijke informatie over de jaarfeesten, knutselen thuis of in de groep etc.

Voor Sinterklaas is er een gemeenschappelijke werkvondt waarin het cadeautje voor 5 december door de ouders wordt gemaakt.

7.3 Peutergroep en peuterklas

Peutergroep (dagopvang)

- Leeftijd: 2,3 jaar tot 4 jaar
- Maximale groepsgrootte: 16 kinderen
- Openingstijden: 7.30-18.30 maandag tot en met vrijdag
- Brengtijden: 7:30-8:45 uur en om 13:00 uur
- Ophaaltijd: voor 13:00 uur en tussen 17:00-18:30 uur
- Geopend: 51 weken per jaar. Gesloten op : Nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, 2^e pinksterdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag (om de 5 jaar), Hemelvaart, Kerstmis en de week tussen kerst en Nieuwjaar.
- Pauzetijd peutergroep: 13.15-14.45

de peuterklas/peuterwerk

- **Leeftijd:** kinderen van 2,3-4 jaar
- **Maximale groepsgrootte** 16 kinderen
- openingstijden: twee ochtenden per week van 8.45-12.45
 - Dag combinaties: Maandag-woensdag/Maandag-vrijdag/Dinsdag-donderdag
- Geopend: 40 weken per jaar. Gesloten in de schoolvakanties en op studie-en feestdagen.
- De kinderen zitten in een vaste groep op maandag-vrijdag of op dinsdag-donderdag. Doordat de kinderen in een vaste groep zitten ontstaat er een hechte en vaste groep waardoor de kinderen een grote mate van emotionele veiligheid ervaren
- De VVE kinderen komen 4 ochtenden naar de peuterklas .

Pedagogiek:

Vanuit visie handelen in de dagelijkse praktijk vraagt veel van de houding van de opvoeder. Het vraagt de bereidheid om het kind - telkens weer - open tegemoet te treden. Dat betekent overigens niet dat er geen grenzen nodig zijn. Juist het aanbieden van specifieke activiteiten en het afleiden of ombuigen van minder gewenst gedrag nodigen het kind uit tot een vrije en unieke ontwikkelingsweg.

Vertrouwde thema's en handelingen uit de belevingswereld van het kind geven aanleiding tot het nabootsen van allerlei bezigheden. Het vegen van de vloer, het poetsen van de tafel, het bouwen van een huis, is voor een kind vanuit zijn fantasie na te bootsen met een minimum aan speelgoed. Huishoudelijke activiteiten zijn zinvolle en eenvoudige activiteiten voor het jonge kind om na te bootsen.

Ook de houding van de leiding en de inrichting van de ruimte zijn belangrijk. Zij dragen bij, samen met de aard en kwaliteit van de activiteiten, tot het zich geborgen voelen. Het lange tijd aanbieden van dezelfde liedjes, verhaaltjes en spelletjes geeft het kind een gevoel van rust vertrouwen en veiligheid.

Iedere **activiteit** biedt specifieke mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en waar nodig het individuele kind extra ondersteuning te bieden. De ontwikkeling van sociaal-emotionele, motorische en cognitieve aspecten, taalontwikkeling, zelfredzaamheid komen zo aan bod. (zie VVE programma)

Omdat de peuter nog zo verbonden is met thuis en met zijn vader en moeder word je als ouder veel betrokken bij het gebeuren in de groep.

In het kringetje 's morgens wordt een brug geslagen tussen thuis en het gebeuren in de groep. We doen dit door het zingen van liedjes en aanraakspelletjes. Ook wordt ieder kind apart gezien en begroet door de leid(st)er. Zo wordt de dag aan het eind van de middag weer afgesloten om zo de overgang naar thuis weer vloeiend te maken. Meer over de dagindeling bij de peutergroep is terug te zien het VVE beleid.

- **Voor- en Vroegschoolse Educatie:**

In de peutergroep dagopvang en de peuterklas wordt het VVE programma aangeboden aan kinderen van 2,3-4 jaar

Op kinderopvang Wonderboom en op vrijeschool Regenboog werken we vanuit het antroposofische mensbeeld. Bij jonge kinderen vinden wij het erg belangrijk om het kind vanuit te stroom mee te nemen in het leren. We willen het kind daarin niet op zijn hoofd aan spreken. Jonge kinderen zijn nog vooral bezig hun lijf te ontwikkelen, zijn bezig met voelen, groeien en het motorische te ontwikkelen.

Wanneer kinderen te veel op hun hoofd aangesproken worden, dus door cognitief bezig te zijn, halen we de kinderen uit hun lijf. Terwijl ze daar hun energie zo hard nodig hebben te groeien en hun organen te ontwikkelen. De eerste zeven jaar moeten ze aankomen in hun lijf. Daarom willen wij kinderen laten leren vanuit spel, nabootsing en beweging Dit zijn drie vormen die kinderen van nature in zich hebben. Zij leren door naar volwassenen en andere kinderen te kijken en dit na te bootsen binnen hun spel.

Ook de taal ontwikkelt zich zo bij de kinderen. Kinderen horen van alles en zien dat mensen met elkaar communiceren, dit gaan ze ook nabootsen. Eerst door te brabbelen, herkenbare geluidjes te maken die zij horen. Later gaan deze steeds meer op woordjes en zinnen lijken. Doordat de kinderen steeds heel goed observerend luisteren en dit na doen, leren zij op een natuurlijke wijze de taal aan. Daarom vinden wij het belangrijk om veel verhalen te vertellen: een mooi beeld neerzetten met taal.

Vanuit verschillende prentenboeken hebben we leskisten ontwikkeld. We hebben de prentenboeken en tafelspelletjes geselecteerd op hun beeldende kracht en de bruikbaarheid voor het VVE. We zetten met het prentenboek een mooi beeld neer voor de kinderen. De kinderen beleven het verhaal, wij als leid(st)er/leerkracht zijn ons bewust van wat we de kinderen leren. Daarnaast hebben we talrijke activiteiten die aansluiten bij de antroposofische visie. Zo hebben we het ochtendspel waarin de kinderen door nabootsing en beweging de woorden gaan gebruiken. Ook gaan de kinderen aan de slag met een poppenspel waardoor ze spelenderwijs de woorden gaan reproduceren. We laten de kinderen zich verwonderen door ze met de natuur in aanraking te laten komen en gaan creatief aan de slag met tekenen, knutselen enzovoorts.

(zie VVE programma Wonderboom)

Praktisch:

Meenemen:

De kinderen nemen zelf mee: Slaapzakje, knuffel en/of speentje, reservekleding, potjes eten.

Drinken en luiers worden door de kinderopvang verzorgd.

De peuters nemen zelf een rugzakje mee met daarin fruit.

Jaarritme

Het ritme in het jaar kunnen de kinderen meebeleven door middel van de jaarfeesten. Deze zijn sterk verbonden met de seizoenen. De jaarfeesten die met het kleine kind gevierd worden, komen op een eenvoudige manier tot uitdrukking in liedjes, verhalen en spelletjes. Ook het lokaal en de 'seizoentafel' worden versierd in de bijbehorende stemming en sfeer.

Er worden bekende en wat minder bekende feesten gevierd en elk kennen ze hun eigen signatuur en gebruiken, zoals lampions, Palmpasen stokken, liedjes, verhalen, bloemen, fruit, kringdansen en speciale maaltijden. Het feest beperkt zich niet tot die ene dag maar strekt zich uit over weken van voorbereiden en na-beleven. Aan het begin van het schooljaar krijgen de ouders een overzicht van de jaarfeesten en hoe laat ze in de peuterklas worden verwacht om het feest mee te vieren. Deze lijst komt ook op het prikbord te hangen.

Ouderavonden

Eén keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd waarbij het volgende aan de orde kan komen: de gang van zaken in de groep, uitdieping van een thema met betrekking tot de opvoeding, inhoudelijke informatie over de jaarfeesten, knutselen thuis of in de groep etc.

Voor Sinterklaas is er een gemeenschappelijke werkvondt waarin het cadeautje voor 5 december door de ouders wordt gemaakt.

Verjaardagen

Ouders/verzorgers worden uitgenodigd om de verjaardag van het kind samen te vieren. Er wordt bij voorkeur 'gezond' getrakteerd.

Activiteiten waarbij de peuters de peuterklas/-groep verlaten:

In de vrije peuterklas/-groep verlaten de peuters bij de jaarfeesten de peuterspeelzaal om op een andere locatie het jaarfeest te vieren. Dit betreft St Jan, Michael, Pasen en Kerstmis.

Bij deze activiteiten wordt er gefietst naar de betreffende locatie, gewandeld in de natuur, een buitenactiviteit gedaan en daar ter plaatse gepicknickt.

Bij deze jaarfeesten worden alle ouders uitgenodigd voor het feest zodat alle kinderen een persoonlijke begeleider mee hebben (vader, moeder, opa, oma of bijvoorbeeld de oppas).

Hiermee is de veiligheid van de kinderen gegarandeerd

BIJLAGEN

Bijlage 1: 4-ogen principe:

Praktische uitvoering: In overleg met bestuur en ouderraad hebben wij besloten het 4-ogen principe op de volgende wijze vorm te geven:

- Op zoveel mogelijk tijden zijn er twee leid(st)ers op de groep aanwezig. Te weten: twee beroepskrachten of een beroepskracht en een stagiaire.
 - De ruimtes in de kinderopvang zijn heel transparant vormgegeven. Daardoor is het op alle momenten mogelijk dat er iemand binnenkijkt.
 - Omdat de kinderopvang in een schoolgebouw is gelegen zijn er op de meeste tijden heel veel mensen in het gebouw aanwezig (ouders, leerkrachten, kinderen, huishoudelijk personeel etc.)
 - Van half acht tot acht uur kan het gebeuren dat er maar één leid(st)er op de groep aanwezig is. In dat halve uur komen er constant ouders binnen lopen. Verder zijn er op dat tijdstip groepsleerkrachten in het gebouw aanwezig.
 - Bij het buiten spelen zijn er altijd heel veel mensen buiten (basisschool) Er kijkt dan altijd een tweede volwassene mee.
 - In alle ruimtes is een babyfoon met camerabewaking. De tweede leid(st)er kan meekijken.
 - De babyfoon staat aan op alle momenten dat er minder mensen in het gebouw aanwezig zijn (vakantie en studiedagen) Op die momenten is er minder gelegenheid om mee te kijken door de raampjes.
 - Als er een leid(st)er alleen iets gaat doen neemt (bijvoorbeeld naar buiten) neemt zij de babyfoon en de ontvanger van de andere leid(st)er mee. Leid(st)er kunnen zo meekijken met hun collega.
- **Babygroepen:**
 - In de slaapkamers en de verschoonruimtes bij de babygroepen zit een raampje op ooghoogte. Daarmee kan de tweede leid(st)er meekijken in de verschoon ruimte en de slaapkamer.
 - Als de leid(st)er alleen op de groep staat staan de camera's aan in de verschoon en- slaapruijntes. Een collega kan dan meekijken.
- **Peutergroep:**
 - Tijdens de middagpauze staat op de peutergroep de babyfoon met camera aan.
 - Tijdens het slapen van de peuters wordt op de peutergroep een babyfoon met camera geplaatst.
 - De tuin ligt aan de straatkant zodat er altijd toezicht is. De ramen van de peuterklassen en van de basisschool kijken uit op de peupertuin. Omdat drie peuterklassen buiten spelen die in principe allemaal met twee leid(st)ers op de groep zijn, staan er bijna altijd twee mensen buiten
- **Vakanties:**
 - In de vakanties kan het gebeuren dat er mindere bezetting ook minder leid(st)ers op de groep staan. In de vakanties wordt ervoor gezorgd dat er altijd tenminste twee mensen in het gebouw aanwezig zijn. Op deze momenten wordt er gebruik gemaakt van camera toezicht.
 - Bij pauzes en op slaapmomenten wordt er gebruik gemaakt van babyfoons met camera toezicht. (indien maar één leid(st)er op de groep)

Bijlage 2: dagritme Babygroep

Dagritme babygroep

In de babygroep volgen we het dagritme van ieder kind individueel.

Vanaf het moment dat een kind gedurende de dag twee keer slaapt, dat is ongeveer vanaf 8 à 9 maanden, is er min of meer sprake van een groepsritme gedurende de dag. Wanneer een kind nog maar een keer slaapt is dat meestal na de lunch.

07.30 – 09.00 uur	Brengen door ouders
09.00 – 10.30 uur	Fruit eten + drinken Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
10.30 – 11.30 uur	Verschonen Slapen Buiten spelen (kinderen die 1 x slapen)
11.30 – 13.00 uur	Lunch (Brood of warme groentehap) + drinken
13.00 – 15.00 uur	Verschonen Slapen Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
15.00 – 15.30 uur	Tussendoortje + drinken
15.30 – 16.30 uur	Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
16.30 – 17.00 uur	Warme groentehap (op vraag van ouders) Evt. buiten spelen
17.00 – 18.30 uur	Ophalen door ouders

Bijlage 3: Het wennen op de baby- dreumesgroep van de Wonderboom

Het doel en de betekenis van het wennen

Uitgangspunt bij het wennen is dat het **kind samen met de ouder** went in de groep.

De wenperiode is geslaagd

- wanneer uw kind in samenwerking met u als ouders vertrouwd is geworden met de nieuwe omgeving en
- wanneer is gebleken dat er een begin is gemaakt met het opbouwen van een positieve relatie met de pedagogisch medewerkster en met de andere kinderen.

Pas wanneer uw kind de p.m.'er als hechtingspersoon accepteert zal het zich zonder u als ouder veilig voelen in de groep. Uw kind kan dan uit eigen initiatief gaan spelen, het zal met plezier eten en drinken en het zal zich over kunnen geven aan de slaap.

Hoe ziet het wenproces eruit?

1ste keer:

- P.M. 'er heet ouder en kind welkom. Ouder en kind worden rondgeleid in de groepsruimte. P.m. 'er laat aankleedtafel, slaapkamer, bed box/grond box zien.
- De ouder doet alle verzorgingshandelingen terwijl de p.m.'er de gewoontes tussen ouder en kind observeert. De ouder kan het kind verschonen ook al heeft het misschien geen vieze luier. De ouder kleedt het kind aan en uit.
- P.m.'er nodigt de ouder uit het kind in de bed- of grond box te leggen en vlak naast het kind te gaan zitten.
- P.m.'er vertelt wat ze het kind ziet doen en samen met de ouder kijkt ze intensief naar het kind.

duur: 30-60 min.

2de keer : idem als eerste keer

3e keer

- Ouder legt kind in de armen van de p.m.'er. Ouder zegt: " gaat je dragen en ik blijf in de buurt." P.m.'er zegt: "Nu lig je in mijn armen. Vandaag ga ik ook voor je zorgen."
- P.m.'er verschoont kind in bijzijn ouder / doet verzorgingshandelingen in bijzijn ouder.
- P.m.'er benoemt dat moeder het goed vindt.
- Moeder geeft haar toestemming aan de p.m.'er. Hiermee laat moeder aan het kind zien dat ze vertrouwen heeft in de p.m.'er

duur: 30-60 min.

4de keer

- P.m.'er verschoont in bijzijn van ouder / doet verzorgingsmomenten en legt het kind in de bed- of grond box naast de ouder.
- De ouder kan nu ook even kort weg. Bijv. naar de wc.

duur: 30-60 min. / of anderhalf uur.

5de en 6de keer

- In deze fase van het wenproces zijn alle verzorgingsmomenten zijn aan de orde geweest. De p.m.'er heeft de verzorging van de ouder overgenomen.
- De ouder legt het kind te slapen terwijl de p.m.'er toekijkt.

- Na het slapen haalt de ouder het kind uit bed terwijl de p.m.'er toekijkt De ouder gaat ook even weg. De ouder vertelt tegen het kind dat ze weggaat, evt. wat ze gaat doen en dat ze weer terugkomt. Ze vertelt ook dat de p.m.'er op het kind zal letten en zal verzorgen.
- P.m.'er troost het kind wanneer het moet huilen.

duur: ochtend

7de keer

- De ouder gaat weg en komt pas terug als het kind geslapen heeft en veronderstelt wordt wakker te worden.
- Samen met de p.m.'er haalt ze het kind uit bed.

duur: ochtend

8ste keer

- Dit is de slotfase.
- De ouder is thuis of op het werk bereikbaar

Afronding wenperiode

Na 6 weken neemt de mentor contact op met de ouders om te praten over de ervaringen tijdens de wenperiode. De volgende vragen kunnen aan de orde komen: Hoe gaat het met jullie zelf; wat merk je aan je kind thuis en op de dagopvang; hoe vind je dat het gaat; wat zou je evt. anders willen en hoe dan?

Tenslotte

Alle tijd die in het wenproces wordt gestopt geven ouders, kind en p.m.'ers de gelegenheid om elkaar te leren kennen. Deze investering maakt dat **kind en ouder** zich vertrouwd gaan voelen met de p.m.'ers, de andere kinderen en de nieuwe omgeving. Het doel is dat een kind zich veilig voelt en daardoor onbezorgd kan spelen en zich kan ontwikkelen in de baby- dreumesgroep van de Wonderboom.

Bijlage 4: Dagritme dreumesgroep

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

Sommige kinderen hebben vaker slaap nodig, of komen maar een halve dag, maar voor de meeste/oudste kinderen ziet de dag er als volgt uit:

[Maureen: ik krijg de kleur niet uit deze tabel verwijderd ;-), kun jij het eens proberen?]

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
8.30-9.00	Sociaal-emotioneel, Taal, Ouderbetrokkenheid	Brengmoment
9.00	Taal, Sociaal-emotioneel, Motoriek(nabootsing, gebaren, eten en drinken), Rekenvoorwaarden (delen-veel-weinig op-leeg)	Opening in de kring Versjes/liedjes (vaak in thema) Drinken en fruit eten
	Taal (spreken, boekje lezen) Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren), Sociaal-emotioneel, Grove motoriek/fijne motoriek	Vrij spel na het fruiteten
ca. 9.45	Sociaal/emotioneel, Taal, Motoriek (zelf proberen te doen of te helpen, op de trap klimmen)	Verschon
ca. 10.15	Rekenvoorwaarden (opruimen, ordenen, selecteren), Taal (hoe heet wat), Sociaal emotioneel	Opruimen
ca. 10.30	Motoriek, Taal, Sociaal-emotioneel	Jassen en schoenen aantrekken
Tot 11.00	Sociaal-emotioneel, Motoriek, Taal	Buitenspel
	Motoriek, Taal, Sociaal-emotioneel	Jassen en schoenen uittrekken
ca. 11.30	Sociaal-emotioneel, Taal, Motoriek, Rekenvoorwaarden	Kringetje Eten en drinken
	Taal (spreken, boekje lezen), Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren), Sociaal-emotioneel, Grove motoriek/fijne motoriek	Vrij spel na de lunch
	Sociaal/emotioneel, Taal, Motoriek (zelf proberen te doen of te helpen, op de trap klimmen)	Verschon voor het slapen Slapen Verschon na het slapen

	Taal (spreken, boekje lezen, Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren), Sociaal-emotioneel, Motoriek	Vrij spel na het slapen
ca. 15.30	Sociaal-emotioneel, Motoriek	Tussendoortje eten en drinken
	Sociaal/emotioneel, Taal, Motoriek (zelf proberen te doen of te helpen, op de trap klimmen)	Verschonen
	Taal (spreken, boekje lezen), Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren), Sociaal-emotioneel, Motoriek	Vrij spel na het tussendoortje, wanneer mogelijk buiten
Tot 18.30	Sociaal-emotioneel, Taal, ouderbetrokkenheid	Haalmoment

Bijlage 5: ·Peuterdagopvang

In de peutergroep wordt het VVE programma aangeboden volgens de volgende 5 ontwikkelingsgebieden: sociaal emotioneel, rekenen, taal, motoriek en kunstzinnige ontwikkeling.

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

De dag heeft daarom een vast ritme en ziet er als volgt uit.

Peutergroep Dagopvang (ochtendgroepen)

VVE programma

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
8.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal-emotioneel Motoriek(nabootsing, gebaren) <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Opening in de kring Versjes +liedjes in thema
9.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal (liedjes, spreken, boekje lezen) Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren) Sociaal-emotioneel 	Vrij spel+ kleine kring (zorgkinderen)
9.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Sociaal-emotioneel Rekenvoorwaarden 	Weekactiviteit: Maandag: klim/ klauter dag
	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotioneel Rekenvoorwaarden (klein, groot, delen) Fijne motoriek 	Dinsdag: Bak dag
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek' Sociaal emotioneel Rekenvoorwaarden (delen verdelen veel, weinig) 	Woensdag; Appelmoes dag
	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Fijne motoriek Sociaal-emotioneel 	Donderdag: Tuindag
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek Sociaal-emotioneel 	Vrijdag: Knutsel dag
10.30	<ul style="list-style-type: none"> Rekenvoorwaarden (opruimen, ordenen, selecteren) Grove motoriek(sjouwen kisten en planken) Sociaal emotioneel (samen) 	Opruimen
11.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal emotioneel 	VVE prentenboek
11.15	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotioneel Taal rekenvoorwaarden 	Eten +versjes +liedjes
11.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Grove motoriek(bewegingen) 	Ochtendspel

	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek(hand-vingerspelletjes) 	
12.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Sociaal/emotioneel 	Buitenspelen
13.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal-emotioneel <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Afsluiting

Peuterdagopvang : Middagprogramma;

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
13.00	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal/emotioneel Taal 	Verschon Slapen
14.30	<ul style="list-style-type: none"> Zie boven 	weekactiviteit
16.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek 	Buiten spelen/vrij spel
	<ul style="list-style-type: none"> Rekenvoorwaarden Sociaal-emotioneel Grove motoriek 	Opruimen
17.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal-emotioneel 	Boekje/verhaaltje
18.00/1 8.30	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal/emotioneel <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Afsluiting/ophaalmoment

Bijlage 6: Dagritme peuterklas

In de peutergroep wordt het VVE programma aangeboden volgens de volgende 5 ontwikkelingsgebieden: sociaal emotioneel, rekenen, taal, motoriek en kunstzinnige ontwikkeling.

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

De dag heeft daarom een vast ritme en ziet er als volgt uit.

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
8.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal-emotioneel Motoriek(nabootsing, gebaren) <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Opening in de kring Versjes +liedjes in thema
9.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal (liedjes, spreken, boekje lezen) Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren) Sociaal-emotioneel 	Vrij spel+ kleine kring(zorgkinderen)
9.00	•	Dagactiviteit
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek Sociaal-emotioneel 	Knutselen, tekenen, schilderen, bakken, bewegingsspel, tuin
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek' Sociaal emotioneel Rekenvoorwaarden (delen verdelen veel, weinig) 	
10.15	<ul style="list-style-type: none"> Rekenvoorwaarden (opruimen, ordenen, selecteren) Grove motoriek(sjouwen kisten en planken) Sociaal emotioneel (samen) 	Opruimen
10.30	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotioneel Taal rekenvoorwaarden 	Eten +versjes +liedjes
11.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Sociaal/emotioneel 	Buitenspelen
12:00-12.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Grove motoriek(bewegingen) Fijne motoriek(hand-vingerspelletjes) <i>ouderbetrokkenheid</i>	Eten-kring

Bijlage 7: Scholing en deskundigheidsbevordering 2018

Aansluitend op de visie van Wonderboom is een opleidingsplan ontwikkeld dat voorziet in het leggen van een stevige basis voor alle pedagogische medewerkers en permanente educatie in de vorm van vier jaarlijkse studiebijeenkomsten en maandelijkse intervisie tijdens vergaderingen (10 x per jaar).

1. Een degelijke basis

1.1 Basisopleidingen

Elke medewerker die een vaste aanstelling krijgt, gaat de volgende scholing volgen:

- de tweejarige opleiding pedagogie voor het jonge kind (0-7) ad € 1.250 per jaar (zie bijlage, start september 2018);
- cursus begeleiders BSO ad € 325 per jaar (zie bijlage. Start oktober 2018);
- begeleiding van nieuwe pedagogisch medewerkers op de baby en dreumes-groep vanuit de visie van Emmi Pickler door een medewerkster die bevoegd Emmi Pickler pedagoog is (verwachting begin 2018 behaald).

In het functioneringsgesprek dat aan een vaste aanstelling voorafgaat, peilt de manager de bereidheid van de medewerker zich in de pedagogie (antroposofisch mensbeeld en Emmi Pickler) te laten scholen.

1.2 Permanente educatie

Pedagogisch medewerkers peuters

Wonderboom/Regenboog een koppeling tussen de onderste vier zintuigen en de vijf ontwikkelingsgebieden uit het VVE programma. Het doel van deze middagen is ten eerste om de antroposofie te verankeren in het VVE programma. Ten tweede om het VVE programma in de voor- en de vroegschool te verdiepen en te borgen.

Baby/dreumesgroep

Vier praktische studiebijeenkomsten (of coaching gesprekken) voor de baby-dreumesgroep, begeleid door een terzake geschoolde medewerker over de Emmi Pickler pedagogiek.

BSO

Vier praktische studiebijeenkomsten (avonden) ter verdieping van werken vanuit het antroposofisch mensbeeld /dan wel buitenspel onder leiding van een terzake geschoolde eigen medewerker dan wel de zzp'er die de Trekvogels begeleidt.

1.3 Intervisie

In de maandelijkse vergaderingen vindt altijd intercollegiale raadpleging over kinderen dan wel een kinderbespreking plaats. Beide kunnen op verzoek onder leiding van de VVE-coördinator plaatsvinden. Omdat dit onder vergadertijd plaats vindt, zijn hier geen verletkosten aan verbonden, wel taakuren voor de VVE-coördinator.

2: Coaching:

Pedagogisch beleidsmedewerker/ pedagogisch coach

- Vastgesteld Aantal FTE's per 1-1-2020: 9 FTE's
- Locaties twee (kinderopvang + BSO)
- Inzet pedagogisch coach :10 uur per FTE= 90 uur
- Verplichte inzet pedagogisch beleidsmedewerker: 100 uur

Aanstelling Reina Duine vanaf 14 maart 2020: 2,5 uur per week

Waarvan 1 uur per week pedagogisch beleidsmedewerker B (algemeen pedagogisch beleid) en 1,5 uur gespecificeerd als zorg coördinator (beleid specifiek op kinderen met een zorgvraag of opvallend gedrag en beleid op het doortrekken van de zorg- en leerlijn, met de basisschool in het kader van SPIL).

Totaal inzet pedagogisch beleidsmedewerker 2020:

- 52 x 2.5 uur = 130 uur
- -10 (weken) x 2.5 (uur. Aanstelling vanaf half maart 2020) = 25 uur

Totaal inzet pedagogisch beleidsmedewerker 2020= 105 uur

Inzet pedagogische coaching 2020

Wat	Door wie	Aantal uren (inclusief voorbereiding en nabespreking)
Baby/dreumesgroep	Reina Duine	16
Peutergroep	Reina Duine	35 (24+10)
Peuterwerk	Truus Geurts	15
BSO	Lisette van Zummeren	30
	Totaal	96 uur

3. Taalniveau 3F

Alle medewerkers zijn aantoonbaar geschoold op taalniveau 3F. Nieuwe medewerkers, ook zij die een tijdelijke aanstelling krijgen, krijgen deze scholing aangeboden.

4. Kinder-EHBO / BHV

Vanaf 2018 moet er altijd een medewerker met een geldig kinder-EHBO certificaat op de groep staan. Om nodeloze problemen bij het inroosteren te voorkomen, stellen we voor dat alle medewerkers alle medewerkers de cursus kinder-EHBO gaan volgen, in de vorm van een cursus op locatie.

Bijlage 8: Werving en selectie

Bij het ontstaan van een vacature wordt een procedure voor werving en selectie gestart. Kandidaten worden op grond van de bijgevoegde taak en functie omschrijving uitgenodigd en geselecteerd.

De procedure verloopt als volgt:

- vaststellen vacature, taak en functieomschrijving en procedure werving en selectie;
- instellen sollicitatiecommissie (PVT-lid, administratie, naaste collega);
- opstellen advertentie vacature en vaststellen sluitingsdatum;
- na sluitingsdatum: brieven selecteren en uitnodigen kandidaten;
- voeren van sollicitatiegesprekken door sollicitatiecommissie;
- kiezen van de kandidaat door sollicitatiecommissie en voordracht aan leidinggevende;

Leidinggevende:

- voeren van arbeidsvoorwaardengesprek waarin afspraken gemaakt worden over datum indiensttreding, werktijden, omvang contract, indiensttreding voor bepaalde- of onbepaalde tijd, salaris en dergelijke;
- schriftelijke bevestiging van indiensttreding verzenden met daarin de gegevens van het arbeidsvoorwaardengesprek;
- opstellen arbeidsovereenkomst in tweevoud.
- overige kandidaten berichten;